

FIȘA DISCIPLINEI
Anul universitar 2024/2025 - Anul de studiu 3/ Semestrul 1

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2. Facultatea	Drept și Științe Sociale
1.3. Departamentul	Științe Juridice și Administrative
1.4. Domeniul de studii	Științe Juridice
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii/calificări COR/grupă de bază ESCO08/2611	Drept/ ESCO 08/ 261 Legal professionals Clasificare Ocupațiilor în România: Judecător – 261202; Procuror 261201; Magistrat asistent – 261203; Personal de specialitate juridica asimilat judecătorilor și procurorilor – 261206; Notar 261906; Inspector judiciar 261204; Asistent judiciar – 261205; Avocat – 261101; Jurisconsult – 261903; Consilier juridic – 261103; Grefier – 121909-911.

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Dreptul Mediului			2.2. Cod disciplină	DR III 6.1
2.3. Titularul activității de curs	Lect. Univ.Dr. BOGDAN Manole Decebal				
2.4. Titularul activității de seminar / laborator	Prof. asociat dr. Tudor Todoran Alexandra				
2.5. Anul de studiu	III	2.6. Semestrul	I	2.7. Tipul de evaluare (E/C/NP)	C
				2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	Op

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					28 ore
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					2 ore
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					12 ore
Tutoriat					-
Examinări					2 ore
Alte activități					-

3.7 Total ore studiu individual	58
3.9 Total ore pe semestru	100
3.10 Numărul de credite**	4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	<i>Dreptul Mediului va fi studiat după parcurgerea cursurilor la: Teoria Generală a Dreptului, Drept Civil (drepturi reale), Drept Civil (teoria obligațiilor) Drept administrativ, Dreptul Constituțional, Drept internațional Public și Dreptul Comunitar European</i>
4.2. de competențe	<i>Utilizarea corectă a cunoștințelor de bază din domeniul juridic</i>

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<i>Sală curs dotată cu tablă și cu Videoproietor/ Computer, conexiune internet, acces la platforme de învățământ online "Microsoft Teams"</i>
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	<i>Sală curs dotată cu tablă și cu Videoproietor/ Computer, conexiune internet, acces la platforme de învățământ online "Microsoft Teams"</i>

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1.1 Descrierea conceptelor, teoriilor, paradigmatelor și metodologiilor, utilizate în domeniul juridic.</p> <p>C1.2 Utilizarea limbajului juridic de specialitate, scris și oral, și a instrumentelor de logică juridică pentru explicarea și interpretarea conceptelor și teoriilor specifice domeniului dreptului.</p> <p>C1.3 Utilizarea limbajului juridic de specialitate și a unor instrumente de logică juridică, în elaborarea unor argumentări specifice domeniului în scris și oral.</p> <p>C1.4 Utilizarea limbajului juridic de specialitate pentru evaluarea conceptelor, teoriilor și metodelor consacrate în domeniul juridic.</p> <p>C1.5 Folosirea limbajului juridic de specialitate în elaborarea proiectelor profesionale.</p>
-------------------------	---

Competențe transversale	-
-------------------------	---

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Abilități de cunoaștere privind domeniul Dreptul Mediului pentru explicarea cauzelor adoptării diverselor acte normative și administrative în raport cu drepturile și obligațiile ce derivă din legislația protecției mediului și a procedurilor de soluționare a litigiilor prin instanța de judecată. Înțelegerea raporturilor juridice de Dreptul Mediului în raporturi juridice internaționale privind poluarea și deșeurile.
7.2 Obiectivele specifice	Utilizarea principalelor baze de date referitoare la acte normative ce reglementează Legislația de Mediu din România și Uniunea Europeană. Identificarea normelor relevante pentru funcționarea unor instituții administrative în domeniul Mediului înconjurător. Elaborarea unor proiecte de perfecționare a comunicării în domeniu, valorificând bunele practici existente la nivel european.

8. Conținuturi*

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
<p>1. Dreptul Mediului – cadru general de manifestare Noțiuni introductive privind protecția mediului înconjurător. Noțiunea juridică de <i>mediu înconjurător</i> (atmosfera, sol, subsol, apa, poluare, deșeuri) Noțiunea de resurse naturale</p>		2h
<p>2. Dreptul Mediului în raport cu Dreptul Internațional Repere istorice de formare și dezvoltare a <i>Dreptului Internațional al Mediului</i> Rolul principiilor etice în raportul juridic de drepturi și obligații privind <i>Dreptul Mediului</i></p>		2h
<p>3. Raporturi juridice de Drept al Mediului Definiție și caractere specifice Izvoarele raportului juridic de drept al mediului Calitatea subiectelor raportului juridic Categoriile de raporturi de drept al mediului Conținutul raportului juridic de drept al mediului Obiectul raportului juridic de drept al mediului</p>	Expunerea, conversația euristică, problematizarea, demonstrația logică	2h
<p>4. Raporturile juridice privind protecția factorilor abiotici ai mediului (biosfera) Domenii principale de protecție a Mediului Dreptul mediului și APA Dreptul Mediului și AERUL (Atmosfera) Dreptul Mediului privind Solul și Subsolul</p>		4 h
<p>5. Raporturi juridice privind protecția resurselor naturale și conservarea durabilă a biodiversității Protecția mediului în așezările umane Reglementări juridice pentru Dezvoltarea durabilă a societății Reglementări juridice privind Protecția și Dezvoltarea durabilă a agriculturii Regimul Juridic privind agricultura ecologică și a substanțelor fitosanitare Protecția și dezvoltarea durabilă a fondului forestier și a altor forme de vegetație terestră. Reglementări juridice pentru protecția faunei și a fondului piscicol Reglementări specifice pentru inventarierea, clasificarea, protecția și conservarea ariilor naturale</p>	Expunerea, conversația euristică, problematizarea, demonstrația logică	2 h
<p>6. Poluarea mediului înconjurător și Deșeurile Impactul industriei, comerțului și serviciilor asupra poluării Acordul Verde (Green Deal) European în privința reducerii poluării și a transformării continentului european în areal neutru din punct de vedere al poluării Legislația internațională privind: produse electronice și de tehnologia informației și a comunicațiilor, baterii electrice și autovehicule, materiale plastice și textile, construcții civile și clădiri, alimentele, apa și nutrienții Regimul juridic comunitar privind deșeurile Legislația română privind deșeurile</p>		4 h
<p>5. Proceduri de reglementare a activităților umane și economice ce au impact asupra Mediului înconjurător. Instituții de reglementare din Uniunea Europeană în domeniul Mediului Acte normative europene (Regulamente, Directive, etc.) în domeniul Mediului înconjurător Instituțiile de reglementare și control în domeniul Mediului din România</p>		2 h

<p>Acte administrative de autorizare in domeniul mediului înconjurător. Auditul de Mediu</p> <p>6. Dreptul mediului privind substanțele chimice, preparate chimice și deșeuri de orice fel Regimul juridic al substanțelor chimice și preparatelor periculoase în dreptul internațional, comunitar si intern Reglementarea activităților nucleare în dreptul internațional, comunitar si intern Regimul juridic al deșeurilor din substanțe chimice Regimul Juridic al transporturilor de deșeuri și a mărfurilor periculoase Regimul juridic al stupefiantelor și a altor substanțe psihotrope</p> <p>7. Dreptul mediului privind protecția poluării radioactive, biologice și electromagnetice Poluarea radioactivă și protecția împotriva radiațiilor Poluarea cu substanțe și deșeuri biologice Poluarea prin unde electromagnetice și tehnologii de transmitere a datelor Cooperare internațională privind energia nucleară și protecția împotriva poluării radioactive</p> <p>8. Răspunderea juridică în dreptul mediului Răspunderea pentru prejudicii aduse mediului conform Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 185/2005 cu modificările și completările ulterioare Răspunderea de mediu. Prevenire și repararea prejudiciilor Răspunderea civilă delictuală Răspunderea contravențională Răspunderea penală</p> <p>9. Dreptul internațional al Mediului înconjurător Instituții internaționale; Conferințe mondiale (COP) în domeniul protecției mediului si principalele documente adoptate Răspunderea Subiectivă – bazată pe culpă Răspunderea pentru daune produse patrimoniului comun universal</p>		<p>2 h</p> <p>2 h</p> <p>2 h</p> <p>2 h</p>
8.2 Seminar-laborator		
<p>Consacrarea constituțională a dreptului fundamental la un Mediu sănătos al cetățenilor</p>	<p>Dezbateri/ Studiu de caz Decizia nr. 112/1997 a CSJ Cauza Băcilă /România Decizia Surugiu contra României Decizia 1409/2005 a ÎCCJ</p>	<p>1h</p>
<p>Noțiunea de informație privitoare la mediu: Acces; Public interesat; Informația de mediu între public și transparență;</p>	<p>Expunere; Discuții; Convenția de la Aarhus Chassagnou contra Franței Sentința Civilă CA ALBA 151/2005</p>	<p>1h</p>
<p>Dreptul de asociere în organizații pentru protecția Mediului; Consultare publică în Decizia de Mediu</p>	<p>Sentința civilă 348/2005 a Tribunalului Alba</p>	<p>1h</p>
<p>Poluarea mediului și implicațiile în societate.</p>	<p>Dezbateri/ Studiu de caz HATTON contra Marii Britanii Convenția de la Lugano</p>	<p>1h</p>
<p>Principii etice de drept al Mediului bază de plecare în soluționarea litigiilor în Dreptul Mediului înconjurator.</p>	<p>Dezbateri/ Studiu de caz Expunere Decizia Marismas de Santana – CJCE/1993 Fadeyeva contra Rusiei</p>	<p>2h</p>
<p>Nulitatea absolută a actelor de Mediu</p>	<p>Dezbateri/ Studiu de caz Oneryildiz contra Turciei</p>	<p>2h</p>

Instituții de reglementare. Ministerul Mediului/ Agenția de Mediu/ Garda de Mediu	Dezbateri/ Studiu de caz	2h
Documente administrative în domeniul mediului înconjurător: Acord de Mediu, Autorizație de mediu, Autorizație integrată de mediu	Dezbateri/ Studiu de caz Directiva SEVESO Decizia Civilă nr. 2092/2005 a CA Alba	2h
Reglementari internaționale și de Drept intern privind protecția atmosferei, apei, solului și subsolului	Dezbateri/ Studiu de caz	2h
Reglementari privind Clasificarea deșeurilor și managementul deșeurilor periculoase (chimice, radioactive, biologice)	Dezbateri/ Studiu de caz	2h
Legislația pentru substanțe chimice și produse periculoase: Clasificare, etichetare, transport, depozitare, manipulare	Convenția de la BASEL Dezbateri/ Studiu de caz Caz Tătar/România Cazul Miercurea Sibiului	2h
Dreptul activităților nucleare (medicale, industriale, militare) în raport cu autorități internaționale și naționale de supraveghere și control al activităților nucleare	Dezbateri/ Studiu de caz Agenția Nucleară și pentru Deșeuri Radioactive	2h
Dreptul mediului vs. Răspundere civilă delictuală. Răspundere contravențională. Răspundere Penală	Dezbateri/ Studiu de caz Răspundere civilă	2h
Limitarea altor drepturi fundamentale în raport cu dreptul fundamental la un mediu sănătos.	Dezbateri/ Studiu de caz	2h
Conceptul de dezvoltare durabilă și legislația de mediu	Dezbateri/ Studiu de caz Caz Fagerskiold/Suedia	2h
Rolul ariilor protejate și implicațiile în societate (Delta Dunării, Parcuri Naționale, rezervații, etc.)	Dezbateri/ Studiu de caz	1h
Piramida deșeurilor între progres economic și un mediu protejat	Dezbateri/ Studiu de caz Film prezentare	1h
Bibliografie <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Mircea DUȚU – Tratat Dreptul Mediului, Editura CH Beck, București 2007,</i> 2. FAURE, Michael - <i>Deterrence, insurability and compensation in environmental liability</i>, Viena, SPRINGER VERLAG, 2003 3. Kramer Ludwig, CASEBOOK ON EU ENVIRONMENTAL LAW, Oxford: HART PUBLISHING, 2004 4. Daniela MARINESCU, <i>Tratat de Dreptul Mediului, ediția a IV-a revizuită și adăugită, Ed. Universul Juridic, București, 2010</i> 5. Mihaela BULEANDRĂ, <i>Elemente de Standardizare și Legislație a Mediului, Edit. Universității București, 2007;</i> 6. Alexandru PĂTRUȚI - <i>Etica protecției mediului</i> , http://mises.ro/928/ 7. D.M. BOGDAN, NOTE de Curs Universitar, <i>Dreptul Mediului</i>, Alba Iulia, 2024. 8. Mircea DUȚU - <i>Criminologia mediului, Revista DREPTUL</i>, UNIUNEA JURISTILOR DIN ROMANIA, 2013 <p>Legislație: CONSTITUȚIA ROMÂNIEI Legea nr. 426/2001, privind promulgarea Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 78/2000 privind regimul deșeurilor. Legea nr. 431/2003 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 61/2003 pentru modificarea alin. (2) al art. 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 16/2001 privind gestionarea deșeurilor industriale reciclabile Ordonanță de urgență 195/2005 privind protecția mediului, Monitorul Oficial nr. 1196 din 2005, cu modificările și completările ulterioare. HOTĂRÂREA GUVERNULUI nr. 112/2009 privind organizarea și funcționarea Gărzii Naționale de Mediu, cu modificările și completările ulterioare</p> <p>Tratate și Convenții Internaționale: Acordul de la Paris privind schimbările climatice -12 decembrie 2015.</p> <p><u>Pagini Internet (Web Site-uri):</u> www.mmediu.ro; www.anpm.ro; http://www.gnm.ro/; http://ec.europa.eu/environment/index_en.htm http://ec.europa.eu/energy/nuclear/euratom/euratom_en.htm</p> <p><u>Acte normative din legislația europeană:</u> Directiva nr. 2003/35/CE, a modificat Directivele nr. 85/337/CEE și 96/61/CE în ce privește participarea publicului la justiție</p>		

Directiva nr. 91/692/EEC, privind Standardizarea și Raportarea unor informații privitoare la Mediu
 Directivele nr.: 75/442/CEE, 91/157/CEE privind bateriile; 91/689/CEE privind deșeurile periculoase; 94/2/CEE privind ambalarea; 96/62/CE privind calitatea aerului și 91/676/CEE privind poluarea cu nitrați a solului destinat agriculturii

1. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina oferă studenților posibilitatea înțelegerii contextuale a nevoii de DREPT al Mediului ca o cerință în plan internațional, dar și în plan național. Studiul se axează pe problematica Dreptului de Mediu intern ce deriva din obligațiile ce ne revin ca țară membră a Uniunii Europene. Piața muncii în domeniul științelor juridice se adaptează cerințelor globale de reglementare și control a activităților ce produc poluare. Absolventul de drept, ce are cunoștințe în dreptul mediului, poate acorda consiliere juridică în litigiul persoanelor fizice și persoanelor juridice de drept privat cu alte persoane, autorități publice sau organizații neguvernamentale, constituite pentru protecția biodiversității. Asociațiile profesionale, administrația de stat și publică au nevoie de specialiști în problematica de Drept al Mediului care este tot mai acută în relațiile dintre state, relațiile dintre antreprenori și societate etc. Noua strategie a Uniunii Europene elaborată în anul 2020 cu proiecție pentru ”până în anul 2050” implică modificări substanțiale de fond și de formă în relațiile economice, sociale privind economia durabilă, sustenabilă și circulară. Aceste măsuri vor genera numeroase litigii care au nevoie de specialiști formați în dreptul mediului, ce au cunoștințe aprofundate în raporturile juridice privind societatea, biosfera și protecția mediului.

2. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Evaluare finală-Note intregi</i>	<i>Examen scris/oral</i>	80%
	<i>Activitate la curs/prezențe</i>	<i>Lucrări tematice</i>	-
10.5 Seminar	<i>Verificare pe parcurs</i>	<i>Test de evaluare</i>	5%
	<i>Activitate la seminar</i>	<i>Dezbateri și proiecte</i>	5%
Activități la curs (referate/eseuri/ traduceri/proiecte)	<i>Verificare pe parcurs Participare conferințe</i>	<i>Referate tematice/ articole/dezbateri</i>	10%

10.6 Standard minim de performanță:

Evaluare: Lucrare scrisă descriptivă cu trei subiecte a câte 3 puncte fiecare și un punct din oficiu.

Punctajul cumulat obținut la notarea celor trei răspunsuri constituie 80% din nota de examen finală, iar 20% din nota finală este rezultatul participării active ale studentului la activitățile de seminar, dezbateri, conferințe studentești, articole și referate.

Studenții care au manifestat prezență activă la cursuri și seminarii potrivit descrierii de la punctul 10.5, se califică pentru punctajul de 20%, ce poate fi realizat prin testul de evaluare pe parcursul semestrului trecut, dezbateri la sesiunile online de curs și seminarii, precum și elaborarea/susținerea și publicarea unor referate tematice sau articole.

Cerințe minime pentru Nota 5: Studentul trebuie să dovedească însușirea minimă a materiei. Lucrarea sau răspunsurile să nu conțină erori grave de limbaj și exprimare juridică. Activitate minimă prin prezență la curs și seminar de 20%. Atitudinea studentului în timpul participării online la cursuri și seminarii, respectiv pe timpul examinării să fie asumată cu decență și bun-simț, respectând colegii, programul și instrumentele puse la dispoziție pentru comunicare.

Cerințe pentru Nota 10: Răspuns corect la toate cele trei subiecte din examinarea cunoștințelor teoretice. Activitate practică, participativă susținută în timpul semestrului. Referat/articol prin care se dovedește cunoașterea unor elemente din bibliografia indicată și stăpânirea limbajului de specialitate.

Data completării
30.09.2024

Semnătura titularului de curs
Lect. Univ. Dr. BOGDAN Menole Decebal

Semnătura titularului de seminar
Asist. Univ. TUDOR TUDORAN Alexandra

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament
Conf. Univ. Dr. Laura CETEAN VOICULESCU

ANEXĂ LA FIȘA DISCIPLINEI

b. Procedură Evaluare pentru mărire de notă

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluare finală	Examen oral cu 2 subiecte	80%
10.5 Seminar/laborator	Activitate la seminar, Participare la conferințe	Dezbateri și proiecte, referate tematice	20%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la 30% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază.*			
Data completării	Semnătura titularului de curs		Semnătura titularului de seminar
30.09.2024	Lect. Univ. Dr. BOGDAN Menole Decebal		Asist. Univ. TUDOR TUDORAN Alexandra

c. Procedură Evaluare pentru restanță examen

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Examen	Lucrare scrisă, pe baza a 3 subiecte, definite în întrebări	80%
10.5 Seminar/laborator	Referate, eseuri, proiecte etc,	Prezență activă la seminar	20%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la 30% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază.*,**			
Data completării	Semnătura titularului de curs		Semnătura titularului de seminar
30.09.2024	Lect. Univ. Dr. BOGDAN Menole Decebal		Asist. Univ. TUDOR TUDORAN Alexandra